

Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto un brīvprātīgo iemaksu minimālo un maksimālo objektu 3/22/21

Direktore nodokļu konsultāciju nodaļā,
personāla un organizāciju pārveides
pakalpojumu vadītāja Baltijā, PwC Latvija

Irēna Arbidāne

Šā gada 27. maijā Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināts MK noteikumu projekts, kas paredz noteikt brīvprātīgo un pašnodarbināto obligāto iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru. Šajā rakstā – par jauno noteikumu projektu, kuri aizstās šobrīd spēkā esošos 2013. gada 17. decembra MK noteikumus Nr. 1478.

Jauni noteikumi

Spēkā esošie MK noteikumi Nr. 1478 par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto un brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru zaudēs spēku. Tos aizstās jauni MK noteikumi, kas izstrādāti, pamatojoties uz likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 14. panta otro, piekto un sesto daļu. Tie noteiks obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru pašnodarbinātajiem, obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru visiem iemaksu veicējiem un brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo apmēru, kā arī šo objektu apmēru noteikšanas kārtību.

Iemaksu objekts

Iemaksu objekts ir ienākums, no kura aprēķina valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas. Obligāto iemaksu objekta minimālais apmērs pašnodarbinātajam un brīvprātīgi apdrošinātai personai ir šāds:

- Pašnodarbinātajam, kura ienākumi mēnesī sasniedz vai pārsniedz MK noteikto minimālo mēneša darba algu, iemaksu objekta minimālais apmērs, no kura jāveic obligātās iemaksas visiem pašnodarbinātajam noteiktajiem apdrošināšanas riskiem, ir MK noteiktā minimālā mēneša darba alga – šogad 500 euro.
- Brīvprātīgi apdrošinātai personai obligāto iemaksu objekta minimālais gada apmērs ir 12 MK noteiktās minimālās mēneša darba algas. Lai izvairītos no gadījumiem, kad persona piesakās brīvprātīgai apdrošināšanai dažas dienas mēnesī, bet apdrošināšanas stāžā personai tiek ieskaitīts pilns kalendāra mēnesis, brīvprātīgo iemaksu objekts ir MK noteiktā minimālā darba alga mēnesī par katru mēnesi, kurā persona kaut vienu dienu ir brīvprātīgi pievienojusies sociālajai apdrošināšanai.

Ja personai brīvprātīgi apdrošinātās personas statuss bijis mazāk par gadu vai nepilnu kalendāra mēnesi, tad iemaksu objekta minimālo apmēru nosaka proporcionāli mēnešu skaitam kalendāra gadā, kuros personai bijis brīvprātīgi apdrošinātās personas statuss.

Šie obligāto iemaksu objekta minimālā apmēra nosacījumi neattiecas uz profesionāliem sportistiem un laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājiem, kuri brīvprātīgi pievienojušies sociālajai apdrošināšanai.

Valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālais apmērs un tā aprēķināšanas kārtība

Pašreiz obligāto iemaksu un brīvprātīgo iemaksu objekta maksimālais apmērs gadā ir 62 800 eiro. Tā kā likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" ir noteikti obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra aprēķinā izmantojamie rādītāji, arī MK noteikumu projektā ir iekļautas normas, kas precīzi regulē obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra aprēķinu (formulas un noapaļošana).

Labklājības ministrija par katriem trim kalendāra gadiem aprēķina iemaksu objekta maksimālo apmēru, piemērojot iepriekšējā perioda iemaksu objekta maksimālo apmēru un nākamajiem trim kalendāra gadiem aprēķināto tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējās bruto darba samaksas izmaiņu indeksu.

No 2018. līdz 2021. gadam darba samaksas indekss tika aprēķināts, pamatojoties uz prognozēto darba samaksas pieaugumu un ņemot vērā iepriekšējā kalendāra gada starpību starp faktisko darba samaksas pieaugumu un iepriekš prognozēto. Aprēķinot darba samaksas indeksu laikposmam no 2022. līdz 2024. gadam, tiks izmantota no 2018. līdz 2021. gadam aprēķinātā darba samaksas indeksu prognoze.

Aprēķināto iemaksu objekta maksimālo apmēru noapaļo līdz veseliem simtiem eiro.

Noteikumu projekts paredz saglabāt līdzšinējo kārtību, ka personām, kuras kalendāra gadā atbilst vairākiem sociāli apdrošinātas personas statusiem, piemēro vienu iemaksu objekta maksimālo apmēru.